

การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
จากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจวรรณ รอดแก้ว

การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจวรรณ รอดแก้ว¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม การดำเนินงานวิจัยเป็นการวิจัยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษามาจากการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 31 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรจำนวน 15 คน และวิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 คน ปีการศึกษา 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาสังคมเพื่อช่วยแก้ปัญหาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและ 2) แบบวัดจิตสาธารณะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะก่อน-หลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคม คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t – test Dependent Samples) ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยใช้การนำเสนอผลงานโครงการพัฒนาสังคมและการพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. หลังดำเนิน โครงการพัฒนาสังคม นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักศึกษารู้สึกภูมิใจในผลงานที่มีส่วนช่วยเหลือพัฒนามหาวิทยาลัยและอยากทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

Abstract

The purpose of this research was to study the development of students' public mind by doing activities in Social Development Project. This research was done by using Participation Action Research. The samples in this research were 31 students in the second year from Sakon Nakhon Rajabhat University , composed of 15 students from veterinary technology subject major in Faculty of Agriculture Technology and 16 students from mathematic subject major in Faculty of Science . The instruments used were the public mind questionnaire and the Social Development Project for solving the Sakon Nakhon Rajabhat University problems . The statistics used to analyze data were mean,

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

standard deviation and t – test for dependent samples . For qualitative data analysis ,the presenting of Social Development Project’s products and the descriptive method were used.

The results were found that :

1. The Public mind existed of the students after doing the Social Development Project was higher than before at the .05 level.
2. Students felt proud in work product which were in partial development of the Sakon Nakhon Rajabhat University and wanted to be more responsible to public.

ความเป็นมาของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นผู้ที่มีความเจริญทั้งทางด้านจิตใจและปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างและพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ หากทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันพัฒนาเยาวชนให้รู้จักคุณธรรม ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคมจนเป็นนิสัย มีจิตสำนึก วิจารณ์งานที่จะทำสิ่งที่จะเกิดผลดีต่อตนเองและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สังคมไทยก็จะเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเฉพาะด้านวัตถุ ซึ่งรุดหน้าไปมาก ขณะที่ความเจริญทางด้านจิตใจและปัญญาก้าวตามไม่ทัน ก่อให้เกิดปัญหากับบุคคลและสังคมโดยเฉพาะเยาวชนในวัยเรียน ถ้าเยาวชนเหล่านี้ขาดจิตสำนึกที่พึงประสงค์จิตสำนึกที่ยอมรับกันว่าเป็นสิ่งที่เปี่ยมคุณงามความดีและเหมาะสมแล้ว เยาวชนเหล่านี้จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ มีคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำ สร้างภาระและปัญหาให้กับสังคม (อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณและอุษา ศรีจินดารัตน์, 2549: 1)

จิตสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันควรต้องเร่งพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี จิตสาธารณะคือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ยุทธนา วรณปิติกุล, 2542 : 181-183) พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (บรรทม มณีโชติ, 2530 : 25) มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม (หฤทัย อาจปรุ, 2544 : 103-104) ด้วยความเต็มใจ พิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน เห็นได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันรวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความสงบสุข ความพยายามในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันจึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาและปลูกฝังผู้เรียนทุกคนให้มีจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงต้องการที่จะน้อมนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ มีทักษะในการทำงาน” มาพัฒนาผู้เรียนโดยการให้นักศึกษาได้ฝึกคิดและปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหลังจากได้เรียนภาคทฤษฎีแล้ว นักศึกษาควรได้มีโอกาสฝึกการปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษา

คิดเป็น คิดสิ่งที่ประโยชน์ต่อสังคม และนำความรู้มาทดลองปฏิบัติจริงอันเป็นการฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 5-6 คน คิดและทำโครงการพัฒนาสังคมที่กลุ่มสนใจกลุ่มละ 1 โครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีจิตสาธารณะ เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจากการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ เป็นนักศึกษาชั้นที่ 2 วิชาเอกเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และวิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 31 คน
- รายวิชาที่ทำการศึกษาคือ ได้แก่ วิชาการคิดและการตัดสินใจ
- ระยะเวลาที่ดำเนินงานวิจัย 1 ภาคเรียน (มิถุนายน-กันยายน 2552)

ขั้นตอนในการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจปัญหา แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 – 6 คน สำรวจปัญหาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยใช้วิธีสังเกตและสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกปัญหา ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาคัดเลือกปัญหากลุ่มละ 1 ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำแผนภูมิแก๊งปลาเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุหลักและสาเหตุรองที่เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหา โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบ กล่าวคือ การสนทนากลุ่ม การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 หาแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญหากลุ่มละกลุ่มร่วมกับระดมสมอง คิดออกแบบแนวทางพัฒนา หรือแก้ไขปัญหากลุ่มละกลุ่มเขียนโครงการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหานั้นเลือก โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบคือการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติจริง นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญหานั้นร่วมกันออกแบบไว้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมคิดร่วมทำ

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการดำเนินงานของนักศึกษาทุกกลุ่ม อาจารย์ผู้ทำวิจัยนิเทศติดตามแนวทางพัฒนา หรือวิธีแก้ไขปัญหานั้นที่นักศึกษานำไปปฏิบัติ เป็นระยะๆ ทุกสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ และให้

นักศึกษาแต่ละกลุ่มประเมินผลการดำเนินงานในกลุ่มของตนเอง โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบคือการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบประเมินผลงาน ภาพถ่าย เป็นต้น ผู้วิจัยวัดลักษณะจิตสาธารณะและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาโดยเปรียบเทียบผลก่อน-หลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคม

ขั้นตอนที่ 7 ประชุมสรุปผลการดำเนินงานสะท้อนความคิด เสนอข้อค้นพบและผลกระทบต่าง ๆ ที่ได้รับการดำเนินการวิจัย โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบ คือ การนำเสนอในที่ประชุม (หน้าชั้นเรียน) ภาพถ่าย แสดงผลงานด้วย Power point เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โครงการพัฒนาสังคมเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่สามารถทำได้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. แบบวัดจิตสาธารณะ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่จะต้องแสดงพฤติกรรมโดยให้เต็ม

ข้อความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลการคิดแก้ปัญหาและจิตสาธารณะก่อน – หลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคมด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ
2. สังเกตและติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เปรียบเทียบการคิดแก้ปัญหาและจิตสาธารณะของนักศึกษาก่อนและหลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคม ด้วยการทดสอบที (t-test)
2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่รวบรวมจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานโดยใช้การพรรณนาประกอบภาพผลงาน

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา

จากการให้นักศึกษาจำนวน 7 กลุ่มๆ ละ 5-6 คน ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมปัญหาที่สังเกตเห็นในมหาวิทยาลัย สรุปปัญหาที่รวบรวมได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ของปัญหาที่สำรวจพบในมหาวิทยาลัยเรียงตามลำดับ

ปัญหาที่พบ	ความถี่
-แต่งตัวไม่เรียบร้อย/ตามแฟชั่น	22
-ข้ามถนนโดยไม่ใช้สะพานลอย	15
-จอดรถไม่เป็นระเบียบ/จอดในที่ห้ามจอด	10
-ไม่ประหยัดไฟฟ้า/น้ำ	6
-ทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง	5
-ขับรถยนต์	5
-อาคารเรียนไม่สะอาด	4
-ต้นไม้ในมหาวิทยาลัยถูกตัดโค่นไปมาก	2

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ นักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อยหรือแต่งกายตามแฟชั่น

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกปัญหา

ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาคัดเลือกปัญหาที่เห็นว่าเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มในการแก้ปัญหา กลุ่มละ 1 ปัญหา สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงปัญหาที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มเลือกทำโครงการพัฒนาสังคม

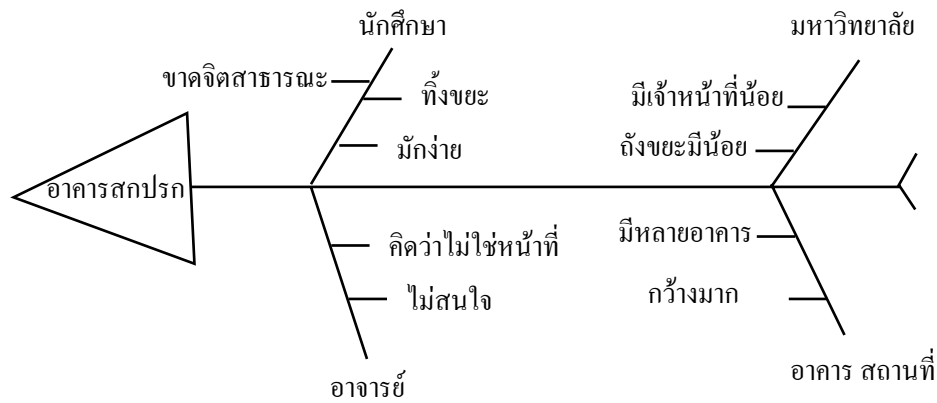
กลุ่มที่	ปัญหาที่คัดเลือกมาทำโครงการพัฒนาสังคม
1	ที่นั่งเล่นสกปรก
2	ห้องคอมพิวเตอร์สกปรก
3	ขาดต้นไม้หน้าอาคาร
4	โรงยิมเนเซียมสกปรก
5	ห้องLABสกปรก
6	ห้องน้ำสกปรก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาเลือกทำโครงการที่เหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่ม

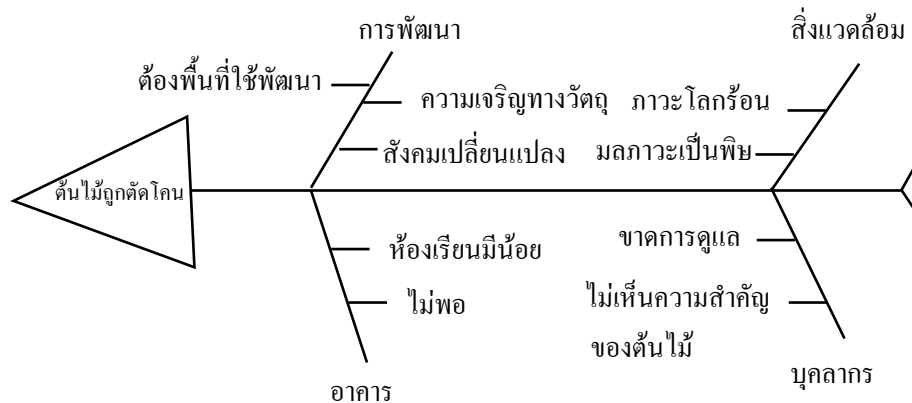
ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

แต่ละกลุ่มนำปัญหาที่เลือกมาวิเคราะห์สาเหตุโดยใช้ผังก้างปลาซึ่งจัดกลุ่มตามลักษณะงานได้ดังภาพประกอบที่ 1

ปัญหาอาคารสถานที่สกปรก

ปัญหาดินไม้ถูกตัด

ภาพประกอบที่ 1 ฟังก้างปลาแสดงการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 หาแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญา

แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองคิดออกแบบแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญา เพื่อจะทำให้สังคมดีขึ้น ขั้นตอนนี้จะช่วยพัฒนานักศึกษาแต่ละกลุ่มให้รู้จักใช้ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน มีจิตสาธารณะที่จะช่วยเหลือพัฒนาสังคมส่วนรวม จากนั้นแต่ละกลุ่มเขียนโครงการพัฒนา หรือแก้ไขปัญาที่เลือก ร่วมกันพิจารณาวางแผนหาแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญาโดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบ คือ การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย สรุปผลการประชุมวิธีแก้ไขปัญาได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มเลือกนำมาทำโครงการพัฒนาสังคม

กลุ่มที่	ปัญหา	โครงการพัฒนาดังคม เพื่อแก้ปัญหา
1	ที่นั่งเล่นสกปรก	การพัฒนาที่นั่งเล่น
2	ห้องคอมพิวเตอร์สกปรก	ห้องคอมพิวเตอร์น่าใช้
3	ขาดต้นไม้หน้าอาคาร	การปลูกต้นไม้อนุรักษ์
4	โรงยิมเนเซียมสกปรก	สิ่งแวดล้อม
5	ห้องLABสกปรก	โรงยิมเนเซียมสะอาด
6	ห้องน้ำสกปรก	การพัฒนาห้องLAB ห้องน้ำน่าใช้

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาจะเลือกทำโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อช่วยเหลือส่วนรวม

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติจริง

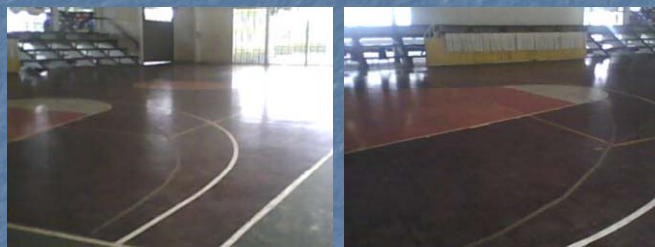
นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนและดำเนินงานตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละกลุ่ม เพื่อพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริงโดยใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมคิดร่วมทำ เพื่อพัฒนา ทักษะการทำงานและการแก้ปัญหา ให้นักศึกษารู้จักทำงานในสถานการณ์จริง จนสามารถทำงานได้ผล พัฒนา หรือแก้ปัญหานั้นเป็นที่น่าพอใจจึงยุติโครงการ โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบคือ การปฏิบัติ จริง การระดมสมอง การประชุมกลุ่มย่อย การสังเกต เป็นต้น สรุปผลได้ตัวอย่าง

โรงยิมเนเซียมสะอาด

ภาพก่อนปฏิบัติงาน

ภาพหลังปฏิบัติงาน

การปลูกต้นไม้อนุรักษ์

สำรวจพื้นที่

สิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการดำเนินงาน

ผู้วิจัยประเมินผลการดำเนินงานของนักศึกษาทุกกลุ่ม นิเทศติดตามแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่นักศึกษานำไปปฏิบัติเป็นระยะๆ ทุกสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ และให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มประเมินผลการดำเนินงานในกลุ่มตนเอง โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบคือ การสังเกต การสัมภาษณ์แบบประเมินผลงาน ภาพถ่าย เป็นต้น ผลการประเมินจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผลการพัฒนาเชิงปริมาณ และ 2) ผลการพัฒนาเชิงคุณภาพ

ผลการพัฒนาในเชิงปริมาณ จะได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้
ผลการพัฒนาการคิดแก้ปัญหาและจิตสาธารณะ แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบจิตสาธารณะก่อนและหลังดำเนินโครงการพัฒนาสังคมเพื่อแก้ปัญหาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายการ	จำนวน นักศึกษา	ก่อนดำเนิน โครงการ	หลังดำเนิน โครงการ X	D	(D) ²	t
จิตสาธารณะ	31	95.10	108.57	289	3,543	11.02

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคม นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการพัฒนาเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า

1. นักศึกษารู้สึกภูมิใจในผลงานที่มีส่วนช่วยเหลือพัฒนามหาวิทยาลัยและอยากทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้นดังคำพูดของนายอภิสิทธิ์ ไสรินทร์ นักศึกษาชั้นที่ 2 วิชาเอกเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร ที่ว่า “ผมรู้สึกภูมิใจในผลงานและความเสียสละของกลุ่มอย่างมากที่สามารถทำให้ห้อง LAB ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สะอาดน่าอยู่ อาจารย์และเพื่อนมีโอกาสได้เรียนรู้ในห้อง LAB นี้ อีกครั้ง” นางสาวดวงแก้ว กลิ่นจันทร์ นักศึกษาชั้นที่ 2 วิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า “หนูรู้สึกดีใจมากที่ทำให้ห้องน้ำของมหาวิทยาลัยสะอาดน่าใช้ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่อายใคร ๆ ที่มาเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยของเรา ดีใจที่มีคนชมว่าสะอาด”

2. นักศึกษาได้ฝึกการคิดแก้ปัญหาที่พบในการทำงานจริง เช่น งบประมาณไม่พอ เพื่อนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เพื่อนไม่มาตามนัด เป็นต้น นักศึกษาแต่ละกลุ่มได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา เช่น กลุ่มทำความสะอาดที่นั่งพักผ่อนหน้าอาคารเรียน ขาดอุปกรณ์ จึงไปขอยืมอุปกรณ์เจ้าหน้าที่ประจำตึก ได้แก่ ไม้กวาด ที่ตักผง ถังน้ำ สายยาง ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 7 ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน สะท้อนความคิด เสนอข้อค้นพบและผลกระทบ

ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน สะท้อนความคิด เสนอข้อค้นพบและผลกระทบต่าง ๆ ที่ได้รับจากการดำเนินการวิจัย โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมหลากหลายรูปแบบคือ การนำเสนอในที่ประชุม (หน้าชั้นเรียน) ภาพถ่าย แสดงผลงานด้วย Power point เป็นต้น ข้อค้นพบจากการทำงาน มีดังนี้

1. ทำให้รู้จักการทำงานร่วมกันต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2. ทำให้รู้จักแก้ปัญหาที่พบในการทำงานด้วยความสุขุมเยือกเย็น มองโลกในแง่ดี เช่น นัดเพื่อนแล้วเพื่อนไม่มา คิดว่าเขาอาจมีธุระจำเป็นจริง ๆ หรือเจ็บป่วย
3. ทำให้รู้สึกมีความสุขที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมให้แก่มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การใช้โครงงานพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยและพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาสามารถทำให้นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงขึ้นได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะให้นักศึกษาได้ และจะได้ผลดียิ่งขึ้นถ้าทำอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และ อุษา ศรีจินดารัตน์. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับ
จิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 104. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.